

178 J. V. SNELLMAN – M. A. CASTRÉN 23.X 1845
Privatsamling

Kära Broder Castrén!

Jag vill gerna spara så mycket som möjligt för fakta, ty jag vet, att prat i långväga bref är tråk. Dock måste jag säga, att jag länge ansett dessa rader för samvetspligt, ehuru jag med dem förhalade, tills Du åter lemnade oss. Det gjorde mig nemligen ondt, att Du missförstått mitt
10 sednaste och enda, förmenande, att jag skulle anse Edra fasta sträf-
vanden för fruktlösa. Jag hade mottagit helsningar och varningar från Eder och ville enkelt uttrycka: Skall Ert arbete blifva blott för de lärda icke för ett folks regeneration, så är det till föga fromma, gömmas och glömmes; men om för folket, så bör nationalkänslan äfven på andra håll bearbetas, och för detta är all småklokhets och försigtighet förkastlig, utan bör hvar och en uttaga stegen, så långt lag och författning tillåta; Edra ord äro äfven på dessa vägar verksammast, och Er ställning är den säkraste att uttala dem; viljen i blott ett tyst,
20 smygande kammararbete för Lexikon och Grammatik, så blifva dessa döda skatter.

Detta var min mening, och om den ville jag erinra. Ditt modiga svar överraskade mig å andra sidan gladt; men det var just för ett handlings sätt i dess anda jag fått varningarne. Klart är att endast nationel bildning bör vara lösen; men till den kommer vi icke utan öppen talan i allt, hvad till densamma hörer. Att ställa dylika sträfvanden under ledning ofvanefters vore att binda dem med statsklokhets snören; och Du vet, att denna klokhets här vid lag är konsten att akta egen rygg. Patrioterna, blott denna är sauverad, finnas kringom 1 400 tusen i vårt kära fädernesland; men dem, som låta
30 ryggskinnet sitta emellan, uppvaktar man icke.

Jag har nyligen haft ett två timmars samtal med mannen quæstionis, i honom funnit den, som är klok nog att finna, att patriotismen ger varaktigare ära än förräderiet, men icke dum nog att för denna varaktighet uppoffra, hvad han nu rikligen besitter; isynnerhet som han af oss hoppas en parentatio funebris äfven med bibehållandet af allt detta.

Sedan hvad jag vet och har af nyheter. Att Nordström ämnat sig hädan vet Du. Nu säges, att på förfrågan från Sverige gifvits svar, han må sjelf anmäla sin önskan; men då han och N(ervan)d(e)r gjorde resa
40 till Petersburg lærer insinuerats, att han skulle stadna quar, om han blefve Rector, Härtill kunde icke röster nog fås utan Lagus valdes. Nu vill ingen ytterligare våga på kuppen att föredraga ansökningen. N(ordströ)m står således quar och läser som vanligt. Borg har bortskämd af medgången sökt Limingo och fått rösterna. Kanske insåg han också, att en statskyrkans teolog intet bättre kan göra än taga de största pastorater. Detta är allt, hvad jag vet från Univ(ers)it(ete)t.

På våren spordes oerhördt mycket skriftställerier. Suomis innehåll känner Du. Joukahainens 2 Häfte) kanske också. »Fosterländskt Album» af Kellgren (Öfversättningar) från Esthniskan och Kanteletar)
50 Tigerstedt (Om Bjarnar och Finnar ur Islands Sagor) Rob. Tengström (Om Kalevala – mycket bra) är en märkbar skrift. »Lukemisia» af Sav. Karel. med teckningar och kartor är mera på fusk. Ignatii folkskrifter 2 Häftena) »Martti Luterus» småpatetisk. »Lärkan» poetisk kalender; »Ljungblommor» Topellii rim samladt. Det är dock mycket.

Brockhaus, Sanskritprofessor i Leipzig, har i bref till Lönnrot begärt

en språkmästare härifrån. Mannen har någor år förgäfves bråkat med Kalevala och Din Öfversättning, Renvall samt Becker såsom hjälpmedel, men icke kommit väl tillrätta. Jag har smått öfvertalat Lönnrot sjelf att resa. Hvarom icke Kellgren. Lönnrots kumpan Europæus har vandrat på gränsen och gjort goda skördar, äfven aldeles nya upptäckter. I Tyska periodiska pressen är redan frågan om Finlands nya väckelse bringad till tals. Äfven i Sverige talas nu ofta härom. Studenterna från Upsala, Lund och Christiania gjorde ett utomdentligt lysande besök i Köpenhamn. Äfven skål för Helsingfors dracks med okunnigt. Proponenten, en prest Hellvagh, ställdes under tilltal jemte Orla Lehman och Ploug. De sägas vara dömda från lifvet, men man vet, att deraf på sin höjd blir fängelse. Anspelningar åt soluppgången voro hufvudgravamina, fastän andra tillskrufvades – säger man. Ännu en sak, Grimm i Berlin har läsit öfver Finsk poësi och i en uppsats till vetenskaps Akademin med sakkännedom talat derom. Uppsatsen har öfverkommit till Lönnrot. Det är dock något.

Du ser, att Herrans finger är med Edra företag. Ville det unga släktet arbeta, så kunde inom få år mycket vara gjordt för lycklig framtid. Evinnerlig skada är, att hvarken Du eller Lönnrot finnes i Helsingfors. Dock ho vet, hvad deraf kan komma, att de hufvudlösa äro lemnade åt sig sjelfva. Nöden kan blifva dem en god nödfalls läromästare. Mycket godt kan man hoppas af den anda, som råder, men den är icke nog fast i bestämda konkreta intressen, för att gifva säker borgen för framgång. Den allmänna känslan af, att något borde göras är varm nog; men universitetet är för kallt, för att leda den in på det ena eller andra vetenskapliga intresset. Och äfven de materiela intressena i landet sakna all lyftning till det allmänna, så att ungdomen icke annat kan än förakta en sådan verksamhet.

Vårt gamla Finland står för öfrigt på gammal fast fot med jemn strid mot nöd. I åtskilliga dess delar har äfven sednaste skörd varit knapp, dock icke till allmän brist. Med arbete på vår Kanal har man börjat, men utan stor fart, hvilket intet godt bebådar för dess snara fulländande. Vid de beslutna 4 bataljonernas organisation är intet annat tillgjordt än beslutets uppsättande och sigillerande. Lägre Elementar Skolan här i Kuopio har genom enskild mansdonation fått en Lärare för Finska barn, och här undervisas således redan på modersmålet. Ännu rinner mig i hågen, att Finskt Litteratur Sällskap, med Ståhlberg som ordförande, är inrättadt i Viborg. Huru pass vigtig den nyheten är, skall väl framtiden lära. Knappt kan man derom mycket hoppas.

Härmed är mitt nyhetsförråd platt slut. Alla vänner och bekanta befinna sig, så vidt jag känner, oförändrat. Om mig sjelf har jag, begravnen som jag är i stundligt småtråk, intet att förmåla. Kanske gläder det dock Din deltagande vänskap veta, att jag efter ett par veckor är välbeställd äkta man. Min blifvande är dotter till aptekaren härstädes Vennberg. Att jag gjordt ansökning om profession i Lund förtjenar knappt förmålas, emedan enda afsigten varit, att der dröja ett par år. Men då svårighet lärer blifva att komma hit åter, så lärer hela saken få lemna derhän. Ty expatriera mig för all tid vill jag icke.

Gifve Dig Gud, käre broder, helse och fortfarande godt mod. Vi minnas Dig alla alltid och sätta stort hopp till Din framtid. Kan Du undersöka några Tschudgrafvar – eller fordna bostäder, så gör det noggrant med mätning, ritning och bouppteckning. Den saken kunde gifva en man ett fält för sig, och ett arbete i den genren skall nuförtiden hastigare finna väg till utlandet än något lingvistiskt. Inskränk hellre

Din resa, än Du sparar på medel för nödig vård. Deri är intet ondt, om Du lemnar något för en efterskörd af andra. Materialier har Du ju snart nog för egen tid. Lef Väl!

Med Högaktning och tillgifvenhet

Vän och Broder
Joh. Vilh. Snellman

Kuopio d. 23. Oktober 1845.

10

179 E. LÖNNROT – J. V. SNELLMAN 24.X 1845
HUB, JVS handskriftssamling

Käre Broder!

Tack för påminnelsen om bröllopsfärden. Om någonsin möjligt är, skall jag bjuda till att komma. Då kunna vi ock närmare tala om hvad du nämner och föreslår att jag kunde packa in mina lexicalia och fara till Tyskland, der jag likaväl som här hemma kunde ordna dem. Jag vet ej just hvad som kunde hindra mig ifrån att följa ditt råd, om jag ock derföre ej ännu kan besluta mig dertill – någon brådska vore det ej heller, då jag i alla fall ej kunde resa förrän i nästa vår med öppet vatten. Roligt skulle det visst blifva att få med Tyskarne resonnera om finska grammatiken; jag tviflar ej uppå, att de snart skulle erkänna Finskan såsom det mest completa språk i anseende till ljudharmonien, formernas rikedom, böjningarnes regelbundenhet m. m.

20

I går återkom Europæus ifrån sin vandring välbehållen och med ganska rika samlingar. Såsnart han hunnit få nytt pass, ämnar han åter begifva sig ut till Archangelska och Olonetsiska Gouvernementerna, hvarest han troligen kommer att tillbringa hela vintern. Jag har funderat att af Finska Litteratursällskapet begära för honom ytterligt bidrag af 100 Rub^{el} Banco A^{ssignater} för denna nya färd, emedan hans bekymmer eljest kan blifva för mycket fästadt på sparsamhet i utgifter, hvilket såsom jag af erfarenheten känner, mycket k^{***} ens verksamhet.

30

Hälsa kamraterna ifrån

40

Din
redligt tillgifne
Elias Lönnrot.

Kajana den 24 Octob. 1845.